

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ
(Мінекономіки)

вул. М. Грушевського 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044)200-47-53, факс (044)253-63-71
E-mail: meconomy@me.gov.ua, http://www.me.gov.ua, код ЄДРПОУ 37508596

На № _____ від _____

**Органи державної влади,
органи місцевого самоврядування,
установи, організації, підприємства та
інші суб'єкти сфери публічних
закупівель**

***Щодо правонаступництва та новостворених
юридичних осіб***

Міністерство економіки України на численні звернення суб'єктів сфери публічних закупівель щодо застосування законодавства повідомляє.

Закон України "Про публічні закупівлі" (далі - Закон) визначає правові та економічні засади здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб держави, територіальних громад та об'єднаних територіальних громад.

Щодо реорганізації та правонаступництва

Згідно з частиною першою статті 104 Цивільного кодексу України (далі — ЦК України) юридична особа припиняється в результаті реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення) або ліквідації. У разі реорганізації юридичних осіб майно, права та обов'язки переходять до правонаступників.

Водночас злиття, приєднання, поділ та перетворення юридичної особи регулюються, зокрема статтею 106 ЦК України.

Відповідно до частини другої статті 107 ЦК України після закінчення строку для пред'явлення вимог кредиторами та задоволення чи відхилення цих вимог комісія з припинення юридичної особи складає передавальний акт (у разі злиття, приєднання або перетворення) або розподільчий баланс (у разі поділу), який має містити положення про правонаступництво щодо майна, прав та обов'язків юридичної особи, що припиняється шляхом поділу, стосовно всіх її кредиторів та боржників, включаючи зобов'язання, які оспорується сторонами.

У свою чергу, пунктом 6 частини першої статті 1 Закону визначено, що договір про закупівлю — господарський договір, що укладається між замовником і учасником за результатами проведення процедури закупівлі/спрощеної закупівлі та передбачає платне надання послуг, виконання робіт або придбання товару.

Згідно з частиною першою статті 629 ЦК України договір є обов'язковим для виконання сторонами.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B0400000008A2180077668900

Підписувач Лахтіонова Лілія Володимирівна

Дійсний з 08.10.2020 0:00:00 по 08.10.2022 0:00:00

Мінекономіки

3304-04/36904-06 від 15.07.2021

16:28

Строком договору є час, протягом якого сторони можуть здійснити свої права і виконати свої обов'язки відповідно до договору (частина перша статті 631 ЦК України).

Поряд з цим відповідно до частини першої статті 512 ЦК України кредитор у зобов'язанні може бути замінений іншою особою внаслідок, зокрема правонаступництва.

Таким чином, правонаступник замовника може вчиняти дії як щодо завершення процедур закупівель, розпочатих юридичною особою, яка припиняється в результаті реорганізації, так і у випадку виконання укладеного такою юридичною особою договору про закупівлю, за умови, що правонаступництво стосовно передачі прав та обов'язків особи, що припиняється (у тому числі за договором про закупівлю), оформлено в установленому законодавством порядку.

При цьому у разі реорганізації юридичної особи учасника нова юридична особа, яка є правонаступником попередньої, до якої переходять права та обов'язки, може вчиняти дії по виконанню укладеного договору про закупівлю.

Для наочності та однозначного розуміння наводимо приклад щодо реорганізації та правонаступництва.

***Приклад.** Державним підприємством було розпочато процедуру закупівлі відкриті торги. Підприємство змінило юридичну форму з державного підприємства на публічне акціонерне товариство (частка держави – більше ніж 50 %). Як повинен діяти замовник в даній ситуації для недопущення порушень у сфері закупівель: завершити процедуру, або внести зміни до тендерної документації, або скасувати та розпочати нову процедуру як ПАТ?*

Згідно з частиною першою статті 104 Цивільного кодексу України юридична особа припиняється в результаті реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення) або ліквідації. У разі реорганізації юридичних осіб майно, права та обов'язки переходять до правонаступників.

Згідно зі статтею 108 Цивільного кодексу України перетворенням юридичної особи є зміна її організаційно-правової форми.

У разі перетворення до нової юридичної особи переходять усе майно, усі права та обов'язки попередньої юридичної особи.

Отже, у разі зміни організаційно-правової форми юридичної особи нова юридична особа, яка є правонаступником попередньої, до якої переходять права та обов'язки, може вчиняти дії по завершенню процедури закупівлі.

Щодо новостворених юридичних осіб

Відповідно до частини першої статті 80 ЦК України юридичною особою є організація, створена і зареєстрована у встановленому законом порядку.

Водночас Закон застосовується до замовників, за умови, що вартість предмета закупівлі дорівнює або перевищує вартісні межі, встановлені у статті 3 Закону.

Визначення поняття «замовники» наведено в пункті 11 частини першої статті 1 Закону.

Відповідно до частини першої статті 4 Закону закупівлі здійснюється відповідно до річного плану, відповідальним за організацію та проведення яких згідно статті 11 Закону та Прикінцевих положень є уповноважена особа або тендерний комітет замовника.

З огляду на викладене та враховуючи вимоги статей 3, 4, 11, 13 та 44 Закону, у разі утворення нової юридичної особи, яка є замовником у розумінні Закону, закупівлі цим суб'єктом мають здійснюватися з дотриманням вимог Закону.

У зв'язку із цим звертаємо увагу на необхідність завчасного планування потреб такої юридичної особи-замовника у відповідних товарах, роботах чи послугах, з урахуванням вартісних меж предмета закупівлі та строків для проведення відповідних закупівель.

При цьому наголошуємо, що Закон не встановлює виключень щодо здійснення закупівель без застосування вимог цього Закону новоствореними юридичними особами — замовниками.

Щодо новостворених об'єднаних територіальних громад

Відносини, що виникають у процесі добровільного об'єднання територіальних громад сіл, селищ, міст, а також добровільного приєднання до об'єднаних територіальних громад регулює Закон України “Про добровільне об'єднання територіальних громад” (далі – Закон про ОТГ).

Частиною третьою статті 8 Закону про ОТГ визначено, що об'єднана територіальна громада є правонаступником всього майна, прав та обов'язків територіальних громад, що об'єдналися, з дня набуття повноважень сільською, селищною, міською радою, обраною такою об'єднаною територіальною громадою.

Так, з дня набуття повноважень сільською, селищною, міською радою, обраною об'єднаною територіальною громадою, у порядку, визначеному цим Законом, здійснюється реорганізація відповідних юридичних осіб - сільських, селищних, міських рад, обраних територіальними громадами, що об'єдналися, та розміщених поза адміністративним центром об'єднаної територіальної громади, шляхом їх приєднання до юридичної особи - сільської, селищної, міської ради, розміщеної в адміністративному центрі об'єднаної територіальної громади. Після завершення реорганізації відповідні юридичні особи - сільські, селищні, міські ради припиняються у порядку, визначеному цим Законом.

Тобто, припинення відповідних сільських, селищних, міських рад може відбуватися тільки після завершення процесу реорганізації, початок якої можливий не раніше дня набуття повноважень сільською, селищною, міською радою, обраною ОТГ.

Отже, у контексті Закону органи місцевого самоврядування, які забезпечують потреби держави або територіальної громади та є замовниками, можуть застосовувати механізм правонаступництва, що регулюється ЦК України.

У разі реорганізації юридичних осіб майно, права та обов'язки переходять до правонаступників. ОТГ як правонаступник замовника може як завершувати процедури закупівлі, розпочаті юридичною особою, яка припиняється в результаті реорганізації, так і виконувати укладений такою юридичною особою договір про закупівлю у встановленому законодавством порядку.

Поряд з цим, для здійснення нових процедур закупівель ОТГ як замовник має керуватися вартісними межами, встановленими статтею 3 Закону.

Крім того, Закон не містить заборон щодо проведення закупівель до набрання чинності Закону про Державний бюджет України або рішення про відповідний місцевий бюджет, затвердження кошторису, плану використання бюджетних коштів.

Тому, для забезпечення невідкладних потреб у товарах, роботах і послугах у наступному році, замовник може наприкінці поточного року (або на початку наступного року) розпочати закупівлю за відповідним предметом закупівлі, враховуючи вимоги бюджетного законодавства, які забороняють взяття розпорядниками (одержувачами) бюджетних зобов'язань та здійснення платежів без відповідних бюджетних асигнувань, що в свою чергу надаються відповідно до встановлених бюджетних призначень. В проекті договору про закупівлю та договорі про закупівлю замовнику необхідно передбачити відповідний порядок виникнення договірних зобов'язань в залежності від реального фінансування.

Для наочності та однозначного розуміння наводимо приклад щодо новостворених об'єднаних територіальних громад.

***Приклад.** Чи можуть функціонувати паралельно декілька тендерних комітетів у новоствореній об'єднаній територіальній громаді (відповідно до кількості рад, що увійшли до ОТГ) до завершення періоду окремого виконання бюджетів під час реорганізації сільських рад?*

Згідно з пунктом 9 частини першої статті 1 Закону **замовники** – органи державної влади, **органи місцевого самоврядування** та органи соціального страхування, створені відповідно до закону, а також юридичні особи (підприємства, установи, організації) та їх об'єднання, **які забезпечують потреби держави або територіальної громади**, якщо така діяльність не здійснюється на промисловій чи комерційній основі, за наявності однієї з таких ознак: юридична особа є розпорядником, одержувачем бюджетних коштів; органи державної влади чи органи місцевого самоврядування або інші замовники володіють більшістю голосів у вищому органі управління юридичної особи; у статутному капіталі юридичної особи державна або комунальна частка акцій (часток, паїв) перевищує 50 відсотків.

Відповідно до частини першої статті 11 Закону для організації та проведення процедур закупівель **замовник створює тендерний комітет (комітети)** або визначає уповноважену особу (осіб).

При цьому, Закон не містить обмежень щодо кількості тендерних комітетів або уповноважених осіб, які можуть одночасно функціонувати у одного замовника.

Довідково інформуємо, що відповідно до листа державного підприємства «ПРОЗОРРО» від 18.01.2021 № 206-01-118 наразі відсутня технічна реалізація продовження/завершення закупівлі та розміщення інформації відповідно до статті 10 Закону в електронній системі публічних закупівель правонаступником замовника.

Одночасно зазначаємо, що листи Міністерств не встановлюють норм права, носять виключно рекомендаційний та інформативний характер.

Додаток на 1 арк.

**Директор департаменту
сфери публічних закупівель
Міністерства економіки України**

Лілія ЛАХТІОНОВА